

Kragerø Energi AS
Bråtevn. 6
3770 KRAGERØ

Vår dato: 14.10.2016
Vår ref.: 201603569-6
Arkiv: 627
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Araberg Fladen

Oversending av revisjonsrapport og varsel om vedtak om retting, Kragerø Energi AS – tariffing og beregning av anleggsbidrag

Vi viser til revisjon av Kragerø Energi AS og oversender revisjonsrapporten fra revisjonen som ble holdt 13. september 2016. Revisjonen var varslet i brev av 24. juni 2016.

Ved revisjonen ble det funnet 12 avvik og gitt 2 anmerkninger. Revisjonsrapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket. Dokumentasjon på lukking av avvik skal sendes NVE innen oppgitte tidsfrister.

NVE varsler om at vi vil vurdere å treffe vedtak om retting dersom avvikene ikke er lukket innen de tidsfrister som er satt.

Frist for å uttale seg til saken er satt til 4. november 2016. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Dersom NVE ikke mottar noen kommentar innen fristen, er denne revisjonsrapporten å anse som endelig.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Bjørnar Araberg Fladen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: 1 Revisjonsrapport

Kopi:

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Revisjonsrapport

Revidert enhet:	Kragerø Energi AS
Revisjonsdato:	13. september 2016
Sted:	Kragerø
Medvirkende fra revidert enhet:	Geir Elsfjordtangen, administrerende direktør Bent Ove Kragh, teknisk sjef/driftsleder Björg Holte, leder økonomi og administrasjon Sven Erik Rafoss, leder nett/prosjekter Sven Clausen Jon Bohlin
Revisorer fra NVE:	Bjørnar Araberg Fladen, revisjonsleder Velaug Mook, medrevisor
Seksjon	Torfinn Jonassen seksjonssjef, seksjon for regulering av netjtjenester

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med revisjonen

Kontrollere at nettselskapets praktisering av anleggsbidrag og utforming av tariff er i tråd med gjeldende regelverk.

1.2 Revisjonsgrunnlag

Forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff (kontrollforskriften) del I, II og spesielt del V.

Mottatt dokumentasjon fra Kragerø Energi AS:

- Skriftlige rutiner som inneholder en redegjørelse for tilknytningsvilkår og praktisering av anleggsbidrag.
- Oversikt over alle anleggsbidrag som er krevd inn for 2015.
- All korrespondanse i fire utvalgte saker
- Redegjørelse for hvordan selskapet behandler henvendelser om flytting av nettanlegg og andre netjtjenester regulert i kontrollforskriften § 1-4.
- Tariffhefte og redegjørelse for Kragerø Energi AS sin inndeling i tariffgrupper.
- Oversikt over fellesmålte punkt med boenheter bak tilknytningspunktet, samt vilkår for måling og avregning av flere boenheter per felles inntaksledning.
- Tarifferingsunderlag for tilknyttet produksjon spesifisert pr. kraftverk og på tariffledd for 2015 (midlere årsproduksjon, marginaltap og eventuelt produksjonsrelatert nettanlegg).
- Redegjørelse for tariffing av plusskunder

1.3 Tema for revisjonen

Revisjonen omhandlet følgende tema:

- Praktisering av anleggsbidrag og vilkår for tilknytning.
- Tariffering av uttak.
- Tariffering av innmating.

1.4 Funn

12 avvik

2 anmerkinger

Avvik er: Brudd på krav i regelverk og tillatelser gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og annen lovgivning NVE forvalter.

Anmerking er: påpekning av forhold med forbedringsmuligheter eller et forhold som bør vurderes nærmere av virksomheten, men som ikke er brudd på gitte krav.

1.5 Generelle kommentarer

Kragerø Energi er et relativt sett lite nettselskap, selskapet har en relativt stor andel sjøkabler og stor andel fritidsboliger blant sine kunder. Skriftlige rutiner for beregning av anleggsbidrag som beskriver selskapets praksis er nylig opprettet.

2 Beskrivelse av avvik

Avvik 1	
Krav	Kontrollforskriften §§ 17-5 jf. 13-1 bokstav c og 13-5 tredje ledd
Avviket	Kragerø Energi sine skriftlige rutiner for anleggsbidrag beskriver ikke i tilstrekkelig grad hvordan anleggsbidraget beregnes, og fordeles. Den skriftlige rutinen sikrer dermed ikke at praksis for beregning av anleggsbidrag håndteres likt i alle tilfeller.
NVEs vurdering	Nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår. Klare rutiner for beregning av anleggsbidrag er nødvendig for å sikre likebehandling og at anleggsbidraget ikke overstiger nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen. Tariffer og vilkår skal finnes samlet i egen brosjyre eller i annen skriftlig informasjon som er tilgjengelig for kunde.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi legger fram revidert rutine for beregning av anleggsbidrag. Utover det som står om beregningsgrunnlag i dagens rutine, skal den inneholde en beskrivelse av hvordan anleggsbidraget beregnes med tanke på • reinvesteringskostnader, • hvordan nettselskapet legger til eventuelle fremskyndingskostnader,

	• hvordan nettselskapet fordeler anleggskostnaden i radielle fellesanlegg, og • hvordan nettselskapet fordeler anleggskostnaden mellom kunder som tilknyttes det samme nettanlegget på ulike tidspunkt. Videre skal Kragerø Energi legge ut rutiner for beregning av anleggsbidrag på sine nettsider, eller bekrefte at rutineene sendes til kunde når nettselskapet får henvendelser om nytilknytning eller forsterkning av inntak til eksisterende kunder.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 2	
Krav	Kontrollforskriften § 17-5 sjette ledd.
Avviket	Kragerø Energi trekker ikke i fra reinvesteringskostnader ved beregning av anleggsbidrag.
NVEs vurdering	Anleggsbidrag settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr. Ved forsterkninger skal reinvesteringer trekkes ut av anleggskostnaden slik at anleggskostnaden som legges til grunn for beregning av anleggsbidraget bare omfatter kostnader knyttet til selve kapasitetsøkningen. Med mindre annet kan dokumenteres skal arbeidskostnader behandles som en reinvesteringskostnad.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi legger fram rutiner for beregning av anleggsbidrag hvor det fremgår at reinvesteringskostnader ikke inngår i anleggsbidraget. Anleggskostnad som kan legges til grunn for beregning av anleggsbidraget er kostnaden ved forsterket anlegg fratrukket nypris for eksisterende anlegg. Anleggsbidraget kan inkludere nettselskapets merkostnad ved at en reinvestering i nettet blir gjort tidligere enn nødvendig (fremskyndingskostnad).
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 3	
Krav	Kontrollforskriften § 17-5 tredje og syvende ledd.
Avviket	Kragerø Energi krever at kunde dekker hele kostnaden i alle tilfeller der nettselskapet bygger i henhold til minste standard for å forsyne kunde med bestilt effekt. Kragerø Energi gjør ingen sannsynlighetsvurdering av om det kommer flere kunder som vil tilknytte seg anlegget eller om eksisterende kunder vil komme til å øke sitt effektuttak.
NVEs vurdering	Når nettselskapet bygger nytt anlegg eller gjør forsterkninger som skal finansieres gjennom anleggsbidrag, skal det gjøres en sannsynlighetsvurdering av om det

	fremover i tid vil være flere kunder som kommer til å knytte seg til nettanlegget eller om eksisterende kunder vil be om økt kapasitet. Dersom nettselskapet finner det sannsynlig at flere kunder vil tilknyttes nettanlegget innen 10 år eller at eksisterende kunder vil be om økt kapasitet innen 10 år, skal nettselskapet som hovedregel forskuttere anleggskostnaden og fastsette anleggsbidraget forholdsmessig overfor de kundene som etter hvert blir tilknyttet nettet. Av hensyn til likebehandling må nettselskapet ha avkrevd anleggsbidrag ved ferdigstillelse av anlegget for å kunne kreve anleggsbidrag fra senere tilknytninger.
Hvordan lukke	Avviket anses som lukket når Kragerø Energi fremlegger sine rutiner ovenfor NVE hvor det fremgår at kunden kun skal betale en forholdsmessig andel av anleggskostnaden dersom det er sannsynlig at det vil knyttes til flere kunder til nettanlegget, eller dersom nettselskapet har valgt å dimensjonerer kraftigere enn minste standard for å forsyne etterspurt kapasitet fra kunde.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 4	
Krav	Kontrollforskriften § 17-5 sjette ledd.
Avviket	Kragerø Energi legger på lager/bestillings-påslag på innkjøpsprisene som benyttes ved beregning av anleggsbidrag.
NVEs vurdering	Anleggskostnaden settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr. Det er ikke anledning til å ha generelle påslag på anleggskostnadene. Timer som går med til prosjektering og bestilling til en enkelt tilknytning kan inkluderes i anleggskostnaden, men generelle kostnader ved bestilling og lager kan ikke fordeles jevnt utover nettkomponentene. Kostnader ved frakt som er direkte knyttet til de enkelte nettkomponentene som benyttes for å gi kunden tilknytning/forsterkning kan også inkluderes i beregningen av anleggsbidraget.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi bekrefter at generelle påslag for bestilling og lagerhåndtering ikke legges til anleggskostnaden og at det kun er direkte kostnader som kan henføres det enkelte nettanlegget som inngår i anleggskostnaden.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 5	
Krav	Kontrollforskriften kapittel 16

Avviket	Kragerø Energi har enkeltkunder med svært begrenset innmating (plusskunder) som ikke tarifferes energiledd for innmating.
NVEs vurdering	All innmating skal i utgangspunktet tarifferes andre tariffledd og energiledd. Plusskunder kan unntas andre tariffledd, men skal tarifferes energiledd for innmating.
Hvordan lukke	Avviket rettes ved at Kragerø Energi bekrefter ovenfor NVE at alle kunder med innmating betaler et energiledd.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 6	
Krav	Kontrollforskriften § 13-5 tredje ledd.
Avviket	Kragerø Energi gir ikke produsentene tilstrekkelig informasjon om energileddet.
NVEs vurdering	Tariffer og vilkår skal finnes samlet i egen brosjyre, eller annen skriftlig informasjon, som er tilgjengelig for nettkundene. Marginaltapssatsen være tilgjengelig for produsent før driftstimen.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi dokumenterer ovenfor NVE hvordan alle innmatingskunder gjøres kjent med gjeldende marginaltapssatser og at disse satsene er kjent for kunden i forkant av driftstimen.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 7	
Krav	Kontrollforskriften § 16-2 annet ledd.
Avviket	Kragerø Energi tarifferer andre tariffledd for kraftverk med installert ytelse mindre enn 1 MW på bakgrunn av midlere årsproduksjon, også i de tilfeller dette overstiger 30% av kraftverkets installerte effekt multiplisert med 5.000 timer.
NVEs vurdering	For kraftverk med installert ytelse mindre enn 1 MW skal avregnet mengde maksimalt være 30 % av installert effekt multiplisert med 5000 timer.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi dokumenterer at fastsettelse av avregningsgrunnlaget for kraftverk med installert ytelse mindre enn 1 MW maksimalt er 30% av installert effekt multiplisert med 5.000 timer.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 8	
Krav	Kontrollforskriften § 13-1 g).

Avviket	Kragerø Energi opplyser om sine tariffer eksklusive avgift til energifondet.
NVEs vurdering	Tariffene skal gi nettselskapet inntekter til dekning av kostnader innenfor tildelt inntektsramme, kostnader i overliggende nett, innbetalt eiendomsskatt og lovpålagt innbetaling til energifond. Innbetalinger til energifondet inngår i nettleien og er ikke med som en avgift.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi bekrefter at avgift til energifondet inkluderes i tariffen som
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 9	
Krav	Kontrollforskriften §§ 13-2 og 14-2.
Avviket	Kragerø Energi tarifferer veilys, byggestrøm og annet umålt forbruk kun energiledd og ikke andre tariffledd (fastledd og eller effektledd). Byggestrøm er i tillegg oppgitt med en egen sats for kasseleie.
NVEs vurdering	Tariffene for uttak og innmating av kraft skal utarbeides med bruksavhengige og andre tariffledd. Bruksavhengig ledd er definert som et energiledd eller kapasitetsledd. Mens andre tariffledd er en samlebetegnelse for øvrige tariffledd som fastledd og effektledd. Tariffelementet kasseleie for byggestrøm er slik NVE vurderer det en tjeneste som ikke er å anse som nettjeneste og skal holdes utenfor selve tariffhefte.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi dokumenterer at det er gjort endringer slik at alle tariffgruppene blir tariffert et bruksavhengig tariffledd og andre tariffledd (fastledd og/eller effektledd).
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 10	
Krav	Kontrollforskriften §14-2 fjerde ledd.
Avviket	Kunder med effektavregning betaler ikke samme pris for uttak opp til første trinn og lavere pris ved de senere trinn. Kunder med høyt effektuttak betaler en lavere sats for hele sitt effektforbruk.
NVEs vurdering	Kunder med effektavregning skal betale samme pris for uttak opp til første trinn og lavere pris ved de senere trinn. Eller på annen måte som gir tilsvarende virkning. En praksis der effektleddet reduseres for hele effektforbruket ved økende effektbruk medfører at kunder nær grensen for de ulike trinnene gis insentiv til å øke sitt effektforbruk.

Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi legger frem dokumentasjon at praksis tariffingspraksis er endret slik at alle kunder betaler samme pris opp til første trinn og lavere pris ved senere trinn. Alternativ endring som vil kunne godtas er å innføre et tilstrekkelig høyt fastledd som vil ha tilsvarende virkning som avtagende effektledd. Berørte kunder må varsles om endringen før den trer i kraft.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 11	
Krav	Kontrollforskriften §13-5 fjerde ledd.
Avviket	Kragerø Energi har ikke rutiner som sikrer at kunde blir informert direkte om tariffendringer og bakgrunn for endringen i forkant av endringen. Endringer blir varslet med første faktura etter nyttår.
NVEs vurdering	Nettselskapet skal i rimelig tid før tariffendringer trer i kraft informere den enkelte nettkunde om endringen. Nettselskapet velger selv hvordan varslingen gjennomføres så lenge informasjonen kommer frem til den enkelte kunde i forkant av endringen. Informasjonen skal opplyse om nye tariffer og bakgrunn for endringen.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi legger frem en plan eller rutine som sikrer at alle kunder blir informert direkte i forkant om tariffendringer.
Frist for lukking	1. januar 2017

Avvik 12	
Krav	Energiloven § 3-3
Avviket	I den skriftlige informasjonen som gis kunde forutsettes det at kunde er ansvarlig for blant annet kabeltraseer og opparbeidelse av grøft. I interne rutiner er det beskrevet at nettselskapet kan utføre disse tjenestene, men dette blir ikke formidlet skriftlig til kunde.
NVEs vurdering	Nettselskapene er pålagt å tilknytte og levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for. Leveringsplikten gjelder fram til tilknytningspunktet som vanligvis er klemme på husvegg, eller ved innføring gjennom grunnmur. Nettselskapet er dermed ansvarlig også for grave- og grunnarbeid fram til klemme på husvegg eller inntak i grunnmur. Dette innebærer at nettselskapet plikter å tilby seg overfor kunde å utføre alt nødvendig arbeid inkludert gravearbeid ved tilknytning.
Hvordan lukke	Avviket lukkes ved at Kragerø Energi legger fram oppdatert mal for tilbudsbrev/kostnadsoverslag og avtale mellom utbygger og nettselskap hvor det fremgår at nettselskapet er ansvarlig helt fram til inntak gjennom grunnmur eller

	klemme på husvegg, med mindre utbygger selv ønsker å være ansvarlig, og nettselskapet tillater dette.
Frist for lukking	1. januar 2017

3 Beskrivelse av anmerkninger

Nr.	Beskrivelse av anmerkning
1	Tariff for reaktiv effekt Det er oppgitt tariff for reaktiv effekt i tariffhefte, men det er ikke opplyst hva som er kriteriet for å bli tariffert reaktiv effekt. Kragere Energi opplyste under revisjonen at ingen kunder blir tariffert reaktiv effekt i dag.
2	Tariff for elektrokjeler Kragere Energi har en egen tariffgruppe med navn Elektrokjel. Relevant nettforhold for denne tariffen anses å være at kunden/lasten er utkoblbar. Tariffgruppen bør derfor gjelde for alle kunder som aksepterer vilkårene for utkobling.